

Še bolj kot s področji dela je poslanstvo utemeljeno z Njim, katerega ime jezuiti nosimo. Jezus Kristus, ki se mu želimo pridružiti v pomoči ljudem, je nosilec Očetovega poslanstva in vzor našega načina ravnanja. V sledenju Kristusu nismo sami, ampak tesno povezani s Cerkvijo in ljudmi dobre volje. Poklicanost k sodelovanju in dialogu z drugimi pomembno sooblikuje naše poslanstvo. Našteti trije vidiki poslanstva (Današnji izzivi, Pridruževanje Kristusu, Sodelovanje in dialog) so podrobneje razloženi v stranskem meniju. Globlje razumevanje poslanstva se začinja pri Kristusu in zaključuje pri aktualnih izzivih.

Dinamično razumevanje poslanstva vodi jezuite k premoščanju navideznih nasprotij. Od reševanja konkretnih izzivov se vračamo k odkrivanju pravega načina dela, od kontemplacije Kristusa odhajamo k delu v svetu, poslani kot posamezniki in hkrati skupaj z drugimi. Poslanstvo Družbe Jezusove ima svojo tradicijo, v kateri se napaja ali pa jo deloma zapušča in išče nove poti, pač v skladu z razpoznavanjem žive Božje volje. Tudi dandanes jezuiti na novo odkrivamo svojo karizmo, napajajoč se v vstalem Jezusu, ki vse prenavlja (Raz 21,5; prim. 2. odlok 35. GK, »Ogenj, ki prižiga druge ognje«).

PRIDRUŽEVANJE KRISTUSU

Ideal jezuitovega poslanstva je osvojitev Kristusovega načina ravnanja – zedinjenost z Njim v poslanstvu. Vsebino Kristusovega poslanstva bi lahko na kratko povzeli kot spravo, prednostni Jezusov zgled pa je ljubezen do ubogih, do grešnikov. Jezuiti naj bi pričevali bolj z zgledom kot z besedo, delovali bolj na podlagi

kreposti kot človeških sredstev. To pa zahteva dolg proces pri vsakem posamezniku, ob zavedanju, da gre za milostni Božji dar. Naš zgled pa nam je vsak dan pred očmi: sredi sveta se učimo prepoznavati živo delo vstalega Kristusa in mu pritegovati.

Značilno sredstvo tega ideala je ignacijanska duhovnost, ki povezuje kontemplacijo in akcijo. Po eni strani se ta duhovnost napaja v tradiciji redovništva (prim. Moli in delaj!), po drugi strani pa v univerzalnih Ignacijevih duhovnih vajah, ki vzgajajo za odločanje po urejenih nagnjenjih. Prvi sad duhovnih vaj je spoznanje in občutenje Božje ljubezni, ki presega našo (jezuitsko in človeško) grešnost. Osnovni duhovni vaji ali molitvi sta dnevno izpraševanje vesti (t. i. eksamen) in kontemplacija skrivnosti Kristusovega življenja. Jezuite (in nasploh vse, ki delajo duhovne vaje) vodita k iskanju Boga v vseh stvareh, k hvaležnemu prepoznavanju Njegove volje in k doseganju dejavne in nesebične ljubezni.

Poleg univerzalne ignacijanske duhovnosti, ki povezuje z Gospodom, nas vodi specifično jezuitska duhovnost, ki med seboj povezuje »prijatelje v Gospodu«. Ta se je najprej oblikovala med ustanovitelji Družbe in v prvih letih njenega življenja, prenavlja pa se še danes. Zapisana je v redovnih pravilih, Konstitucijah, in v kasnejših odlokih. Njeni značilni elementi so medsebojna podelitev razločevanja (t. i. odprtost vesti), postopek skupnega razločevanja, preizkušanje za sprejem v Družbo in odpust iz nje, dolgotrajna vzgoja in izobraževanje njenih članov, razdeljevanje vlog in podeljevanje poslanstva, povezovanje in vodenje celotne Družbe.

Jezuitski ideal se vseskozi prepleta s poklicanostjo in življenjem kristjana in Cerkve. Doseganje utelešenosti v Kristusa je darovano poleg molitve tudi po zakramentalnem življenju. Po končanem izobraževanju in posvetitvi jezuiti postanemo ali duhovniki («patri»), s poudarjenim služenjem spravi in Cerkvi, ali bratje, s poudarjeno razpoložljivostjo za kakršnokoli pomoč pri poslanstvu Družbe. Oboji opravimo 3 redovne zaobljube evangeljskih svetov, ki imajo v luči poslanstva poseben pomen. Obljuba »čistosti« nas navezuje prav na sledenje Kristusovemu poslanstvu z globoko osebno ljubeznijo, kot opisujemo v tem sestavku, in na iskanje Boga v vseh stvareh. Obljuba »uboštva« nas vzgaja za nenavezanost na razmere in sredstva poslanstva, da smo lahko vedno na razpolago za službo evangeliju. Obljuba »pokorščine« nas vodi k enosti v sodelovanju med seboj in k sprejemanju sodelovanja kot Kristusovega daru.

»Ker Družba ni ustanovljena s človeškimi sredstvi, se ne more z njimi ne ohraniti ne rasti, temveč le z milostjo vsemogočnega Boga in našega Gospoda Jezusa Kristusa. Samo vanj moramo zaupati, da bo on sam ohranjal in spodbujal to delo, ki ga je hotel začeti v svojo službo in slavo ter v pomoč dušam. /.../.

Za ohranitev in rast ne le telesa, se pravi, Družbe na zunaj, ampak tudi njenega duha, in za uresničevanje namena, ki si ga postavlja, da pomaga dušam doseči njihov poslednji in nadnaravni cilj, so uspešnejša tista sredstva, ki orodje zvežejo z Bogom, kakor tista, ki ga prilagajajo ljudem. /.../ Zato se zdi, da je treba za splošno skrbeti, da se vsi, ki so se predali Družbi, zavzeto trudijo za trdne in dovršene kreposti in za

duhovne stvari. Tem naj priznajo prednost pred izobrazbo in pred drugimi naravnimi in človeškimi darovi. Le od notranjih darov morajo namreč vsi zunanji darovi dobiti svojo moč za namen, ki smo si ga določili.» (iz redovnih Konstitucij, člena 812–813)

SODELOVANJE IN DIALOG

Sodelovanje v poslanstvu lahko razumemo na več ravneh: med samimi jezuiti, v Cerkvi, z laiki in z drugimi.

Kljub temu, da smo jezuiti po značaju in kulturi lahko zelo različni med seboj, imamo sodelovanje zapisano že v imenu reda – »Družba« Jezusova. Druži nas delo (poslanstvo), ki oblikuje notranjo organizacijo reda, pa tudi življenje v skupnosti in delo za nove jezuitske duhovne poklice. Spet je Kristusov Duh tisti, ki združuje, osrednji instrument njegovega prepoznavanja pa so duhovne vaje, ki so ena od prvih nalog v vzgoji vsakega jezuita. Poleg osebne ljubezni do Kristusa in duhovnih vaj pa jezuiti delimo mnogo značilnih drž že od Ignacija Lojolskega in njegovih prvih tovarišev, ustanoviteljev, naprej: pomoč dušam v osebni veri in poučevanje krščanskega nauka, solidarnost z ubogimi, dosleden študij za potrebe evangelizacije, razpoložljivost, čutenje s Cerkvijo ...

Razpoznavajoč Božjo voljo se jezuiti že od ustanovitve Družbe naprej obračamo za poslanstvo tudi k papežu. To svojo razpoložljivost, iti kamorkoli po napotilu papeža, izpovedujemo s 4. zaobljubo »pokorščine papežu glede poslanstev«. Ta zaobljuba zagotavlja ustrežnejšo pomoč v sodelovanju s Cerkvijo. Papeško poslanstvo je prvim jezuitom zaupalo naloge, ki so se do danes ohranile kot tradicija Družbe: utrjevanje vere na versko konfliktnih

območjih, misijonarjenje ter šolstvo in intelektualni apostolat. Izkaže se, da ignacijanska karizma ne služi samo Družbi, temveč vsej Cerkvi. Ob zadnji generalni kongregaciji I. 2008 nas papež pošilja v »geografske in duhovne kraje, ki jih drugi ne dosežejo ali se jim zdijo težko dosegljivi«, da bi bili »mostovi razumevanja in dialoga«. Ob tem je, po spodbudi papeža, področje duhovnih vaj in intelektualnega apostolata bodisi sredstvo bodisi še eno važno poslanstvo. (Povezava v besedilu: 1. odlok 35. GK).

V duhu 2. vatikanskega cerkvenega zbora si jezuiti prizadevamo tudi za sodelovanje z drugimi (z laiki, z ljudmi tudi drugih verskih izročil, vseh narodnosti in kultur) v njihovih in naših projektih. Danes se jezuitske ustanove pogosto povezujejo v narodne in mednarodne mreže, ki omogočajo bogato izmenjavo izkušenj. S sodelovanjem delimo z drugimi veselo novico, svojo poklicanost in sposobnosti. Duhovne vaje so pri tem osrednje sredstvo odkrivanja posameznikove vloge. Primer laiškega gibanja, ki deli z jezuiti močno duhovno vez, je Skupnost krščanskega življenja. (Povezava v besedilu: 6. odlok 35. GK).

DANAŠNJI IZZIVI ZA POSLANSTVO

Jezuitje razločujemo aktualne izzive posamič, vsak pa tudi skupno. Tukaj bomo predstavili predvsem skupna svetovna področja poslanstva, določena v nedavnih letih. Posebna predstavitev današnjih slovenskih področij poslanstva je opisana in razvidna na podstraneh »Kaj delamo«.

Leta 1995 je 34. generalna kongregacija podrobno razdelala strukturo poslanstva, kot jo na teh straneh opisujemo, in določila 4 tesno povezana področja:

- »Služba veri« pomeni enotno oznanjanje Kristusa in Božjega kraljestva, ki osvobaja od zla v vseh oblikah. To služenje si prizadeva za živo vero, ki bo človeka vodila k spravi (v odnosu do sebe, bližnjih in oddaljenih ter narave) in iskala posameznikovo in skupno dobro. Posebno se bori proti pomanjkanju moralnega in duhovnega temelja, ki v družbi poraja konfliktno in celo nasilne ideologije.
- »Delo za pravičnost«, ki izhaja iz vere, odkriva nove vrste ubogih in trpečih in jim skuša pomagati. Nove razsežnosti, ki kličejo po tem delu, so: spregledovanje nekaterih človeških pravic v kompleksnih družbah, večanje soodvisnosti ljudi pri skupni dediščini, šibkost kulture življenja, umanjkanje skrbi za okolje, socialna odrinjenost ljudi brez zaposlitve. K delu pa kličejo tudi nekatere pereče situacije po svetu: odiranje Afrike na rob svetovne ureditve, obnova družbene ureditve v Vzhodni Evropi po padcu totalitarnih sistemov, marginalizacija domorodcev v mnogih delih sveta, stiska beguncev in pregnancev.
- »Inkulturacija evangelija« si prizadeva bolje spoznati načine utelešanja Boga v vseh človeških kulturah (kulturah v najširšem antropološkem smislu). Posebno se sooča z naslednjimi izzivi: sekularizacija, urbanizacija, stik med zahodno in azijskimi kulturami, ozaveščanje afriške in domorodskih kultur.
- »Medverski dialog« si v odnosu do verstev prizadeva za preraščanje predsodkov, fundamentalizma

in nestrpnosti. Dela za sožitje na raznih področjih (sobivanje, celostni razvoj oseb, versko izkustvo, teološka izmenjava).

Leta 2008 se je 35. generalna kongregacija je dodaten zagon v poslanstvu prejela od papeža. Zavzela se je tudi za prenovo pojmovanja jezuitske karizme in pokorščine ter za izboljšanje vodstvenih struktur in oblik sodelovanja. Ugotavljajoč mnoga nasprotja v današnjem svetu je posebej izpostavila 3 področja sprave (povezava v besedilu: 3. odlok 35. GK):

- »Sprava z Bogom« zadeva odgovorno evangelizacijo, čut za posameznikovo vero, vzgojo osebne in stvarne vere s pomočjo duhovnih vaj, medverski dialog in spremljanje krhke vere mladih v postmoderni kulturi.
- »Sprava med ljudmi« zadeva negativne posledice globalizacije, kot sta slabitev politične in gospodarske neodvisnosti ter izrinjanje revnih in trpečih. Pri reševanju teh kompleksnih problemov imata posebno vlogo raziskovanje in vzgoja ter širjenje učinkovite rabe novih komunikacijskih sredstev.
- »Sprava s stvarstvom« spodbuja k pravični porazdelitvi naravnih bogastev, virov energije in stroškov ter k zagovorniškemu in raziskovalnemu delu v službi okoljsko prizadetim. Takšna skrb za okolje bo vplivala tudi na kakovost naših odnosov z Bogom in drugimi ljudmi.

Že leta 2003 pa je vrhovni predstojnik s svojimi svetovalci določil tudi 5 prednostnih delovnih področij, skupnih za vse province:

- »Afrika« – velike priložnosti in izzivi za ustvarjanje bolj celovite in človeške podobe te celine;
- »Kitajska« – spoštljiv dialog z ljudstvom, ki je pomemben dejavnik miru na svetu in ima bogato duhovno izročilo;
- »intelektualni apostolat« – okrepitev in prenova tega tradicionalnega sredstva Družbe za reševanje sodobnih kompleksnih problemov;
- »medprovincijske ustanove v Rimu« – to poslanstvo je Družbi posebej naložil papež;
- »preseljevanje in begunci« – pomoč žrtvam prisilnega preseljevanja in trgovine z ljudmi, katerih število se vztrajno povečuje.
-